

UNIVERSITATEA „LUCIAN BLAGA” DIN SIBIU

FACULTATEA DE DREPT

Specializarea: Drept

Personalitatea juridică a Uniunii Europene

Student: Avram Adriana - Ileana

Profesor coordonator: Lector univ. dr. Andreea Dragomir

Sibiu

2024

Uniunea Europeană este o organizație internațională supranațională compusă din 27 de state membre. Înființarea și funcționarea Uniunii se întemeiază pe transferul de suveranitate operat de state, ce conferă organizației competențele necesare pentru realizarea obiectivelor stabilite prin tratat și, implicit, personalitate juridică proprie.

Atribuirea personalității juridice este atestată prin tratatele care au stat la baza constituirii Uniunii Europene. Până la intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona, la 1 decembrie 2009, Uniunea nu a dispus de personalitate juridică, interesele sale fiind reprezentate de instituțiile Comunităților Europene. Ca urmare a evoluției tratatelor, personalitatea juridică a organizației a fost recunoscută expres în art. 47 TUE: „Uniunea are personalitate juridică.”

Personalitatea juridică a Uniunii este confirmată și de competența acesteia de a edicta reguli și de a lua măsuri pentru impunerea respectării lor. Potrivit art. 228 din TFUE, instituțiile UE adoptă regulamente, directive, decizii, recomandări și avize, pentru exercitarea competențelor Uniunii. *Problematizare privind actele normative, forța lor juridică, adoptare, recepția normativă sau aplicarea directă, după caz, în legislația națională a statelor.*

Personalitatea juridică a Uniunii poate fi analizată sub două aspecte i.e. personalitatea juridică internă și personalitatea juridică externă. Prin intermediul personalității juridice interne, Uniunea are cea mai largă capacitate juridică recunoscută în fiecare stat membru. Cu titlu exemplificativ, prin prisma acestei forme a personalității, Uniunea poate sta în justiție împotriva unui stat membru căruia îi poate fi imputată încălcarea obligațiilor rezultate din tratate, fiind reprezentată de Comisie, potrivit art. 258 TFUE. *Problematizare, exemple practice*

Datorită personalității juridice internaționale, UE poate încheia acorduri cu una sau mai multe țări terțe sau organizații internaționale, dacă se prevede astfel în tratate ori dacă este necesar pentru realizarea obiectivelor. e.g. Acordul dintre UE și NATO privind securitatea informațiilor, intrat în vigoare în 14 martie 2003.

În virtutea personalității juridice internaționale, Uniunea Europeană, potrivit art. 6 alin. (2) din TUE, a devenit parte la CEDO. În consecință, Curtea de la Strasbourg va avea jurisdicție asupra protecției drepturilor omului la nivelul UE, fiind o modalitate diplomatică de a stabili o relație între cele două organizații internaționale. *Problematizare*

Uniunea Europeană, în temeiul personalității juridice, își poate reprezenta interesele în fața instanțelor, având calitate procesuală activă sau pasivă, după caz. e.g. Cauza C 552/09 Comisia Europeană v. România, reclamanta a invocat neîndeplinirea de către România a obligației ce îi revenea potrivit Directivei nr. 79/409/CEE privind conservarea păsărilor sălbatice. *Problematizare*

Recunoașterea personalității juridice a UE influențează în mod substanțial statele membre, dar și situația cetățenilor acestora. Oamenii nu mai sunt doar cetățenii unui stat, ci sunt cetățeni ai Uniunii, dobândind drepturile și obligațiile ce derivă din acest statut. În conformitate cu art. 9 din TUE și art. 20 din TFUE este cetățean al Uniunii orice persoană care are cetățenia unui stat membru. Cetățenia europeană presupune o legătură juridică între resortisanții unui stat membru și Uniunea Europeană, caracterizată prin drepturi (e.g. dreptul de a alege și de a fi ales în Parlamentul European, dreptul de a adresa petiții Ombudsmanului european, dreptul de inițiativă cetățenească europeană etc.) și, în sens formal, îndatoriri. În prezent, tratatele nu prevăd în mod expres obligații care incumbă cetățenilor europeni.

Referitor la pierderea cetățeniei unionale, pe cale jurisprudențială s-a stabilit că este de competența fiecărui stat membru să prevadă condițiile de dobândire și de pierdere a cetățeniei sale. (*Problematizare Cauza 689/21*). În urma Brexitului, Curtea a decis că pierderea statutului de cetățean al Uniunii este o consecință a deciziei Regatului Unit de a se retrage din Uniune, iar nu a acordului de retragere. *Problematizare Comunicat de presă nr. 101/23 Luxemburg, 15 iunie 2023.*